
Univerzita Palackého
v Olomouci

VNITŘNÍ NORMA UP

R-B-24/20

**Ediční činnost
Univerzity Palackého v Olomouci**

Garant: ředitel Vydavatelství UP

Platnost: 10. prosince 2024

Účinnost: 17. prosince 2024

Ediční činnost Univerzity Palackého v Olomouci

Preambule

1. Vnitřní norma vymezuje ediční činnost na Univerzitě Palackého v Olomouci (dále jen „UP“) jako vydavatelskou činnost koordinovanou mezi Vydavatelstvím UP (dále jen „VUP“), fakultami UP, vysokoškolskými ústavy a ostatními součástmi UP, která směřuje k naplňování cílů v oblasti vzdělávání, ke zveřejňování výsledků vědy a výzkumu a k propagaci UP a rovněž jako vzájemný vztah mezi UP a autory.
2. Ediční činnost UP je zaměřena na vydávání tří základních okruhů publikací:
  - a) vědecké publikace jakožto výsledky tvůrčí činnosti členů akademické obce,
  - b) publikace, které podporují vzdělávací činnost a
  - c) publikace propagující UP a olomoucký region, jejichž smyslem je šíření vzdělanosti a kultury.
3. Ediční činnost UP je na základě živnostenského oprávnění pro ohlašovací volnou živnost „Vydavatelské činnosti, polygrafická výroba, knihařské a kopírovací práce“ uskutečňována VUP, a to přednostně pro všechny součásti UP.
4. Cílem ediční činnosti UP je šířit publikovaný obsah v maximální možné míře, s důrazem na digitální způsoby publikování a publikování v režimu Open Access.
5. S ohledem na zachování jasnosti je v textu této normy používáno generické maskulinum pro označení dotčených subjektů. Pod veškerými generickými maskuliny v celém textu této normy je nutno vnímat i jejich ženské tvary.

Článek 1

Principy ediční činnosti UP

1. Základním principem ediční činnosti UP je soustavná péče o kvalitu publikovaných výstupů.
2. Kvalita publikovaných výstupů ediční činnosti UP se opírá o nestranné recenzní řízení, jehož charakter je vždy vhodně zvolený pro konkrétní publikaci. O osobě recenzenta vždy rozhoduje VUP, přičemž přihlíží k návrhu fakultní ediční komise i Ediční komise UP (dále jen „EdK UP“).
3. VUP společně s autory v maximální možné míře usiluje o digitální zveřejňování obsahu on-line a upřednostňuje vydávání v režimu Open Access, pokud to je možné.
4. Publikace jako autorská díla vydávaná v rámci VUP v režimu Open Access jsou vždy v rámci veřejných nabídek licenčních smluv opatřena svobodnými licenčními doložkami Creative Commons, a to CC BY „uveďte původ“, CC BY-SA „uveďte původ – zachovejte licenci“, CC BY-NC „uveďte původ – nepoužívejte komerčně“ a jejich kombinacemi. Licenční doložky Creative Commons obsahující podmínku ND „nezpracovávejte“ nejsou ve smyslu této normy považovány za režim Open Access.
5. VUP spravuje persistentní identifikátory pro neperiodické i periodické publikace, u nichž je UP vydavatelem, jako jsou například ISBN (International Standard Book Number), ISSN (International Standard Serial Number), DOI (Digital Object Identifier), aj.
6. Publikace vydané VUP jsou zveřejňovány v edičním plánu (čl. 4) schvalovaném EdK UP.

Článek 2

Ediční činnost VUP, fakult a dalších součástí UP

1. VUP sestavuje vlastní ediční plán, jehož návrh schvaluje ředitel VUP, a ediční plán Rektorátu UP, jehož návrh schvaluje rektor UP. Sestavování edičních plánů fakult a vysokoškolských ústavů UP a jejich správa jsou v kompetenci těchto součástí UP.
2. Ediční činnost fakult a vysokoškolských ústavů UP řídí ediční komise těchto součástí UP, které svým pověřením ustanovuje děkan fakulty a ředitel vysokoškolského ústavu. Pokud není ediční komise ustavena, považuje se za náhradní ediční komisi fakulty vedení fakulty, a to ve složení děkan, proděkan, předseda ediční komise a tajemník, a za náhradní ediční komisi vysokoškolského ústavu jeho ředitel.
3. Děkan svým pověřením ustanovuje předsedu fakultní ediční komise, kterým je zpravidla proděkan pro vědu a výzkum. Děkan nebo předseda ediční komise ustanovuje edičního referenta, který odpovídá za komunikaci mezi fakultou a VUP. Ediční referent předává útvaru ředitele VUP návrhy publikací zařazených do edičního plánu fakulty včetně jeho aktualizací ve smyslu článku 4.
4. VUP poskytuje autorům poradenství při plánování vydání nových publikací včetně zpracování předběžných kalkulací ceny výroby.
5. Publikace je přijata do vydavatelského procesu v rámci ediční činnosti UP na základě objednávky ve formě Návrhového listu, který předává ediční referent příslušné součásti UP útvaru ředitele VUP. Náležitosti a vzor Návrhového listu upravuje metodika vydaná ředitelem VUP. Závazný vzor Návrhového listu je zveřejněn na webových stránkách VUP.
6. Každou publikaci schvaluje k vydání v rámci ediční činnosti UP před jejím předáním útvaru ředitele VUP do vydavatelského procesu:
  - a) osoba odpovědná za financování publikace a
  - b) osoba odpovědná za ediční plán příslušné součásti (nejčastěji předseda ediční komise příslušné součásti),a to svými podpisy na Návrhovém listu.
7. Po předání Návrhového listu útvaru ředitele VUP schvaluje publikaci k vydání předseda EdK UP nebo rektor UP.
8. Periodika vydávaná v rámci UP mají své vlastní redakční rady.

Článek 3

Ediční komise UP

1. EdK UP je poradním orgánem rektora UP ve věcech ediční činnosti UP realizované prostřednictvím VUP.
2. EdK UP:
  - a) schvaluje Ediční plán UP, který sestává z edičních plánů fakult UP, vysokoškolských ústavů UP, Rektorátu UP a VUP,
  - b) vydává stanoviska ve věcech souvisejících s ediční činností UP, které jí k posouzení předloží rektor UP nebo ředitel VUP.
3. Počet členů EdK UP svým rozhodnutím určuje a s výjimkou případů uvedených v čl. 3 odst. 4 a 5 její členy svým pověřením ustanovuje rektor UP, přičemž dbá na rovnoměrné zastoupení fakult a vysokoškolských ústavů UP a přihlíží k návrhům děkanů fakult UP a ředitelů vysokoškolských ústavů UP.
4. Předsedou EdK UP a jejím stálým členem je prorektor pro vědu a výzkum.
5. Stálým členem EdK UP je rovněž ředitel VUP.
6. Členy EdK UP s výjimkou případů uvedených v čl. 3 odst. 4 a 5 odvolává rektor UP.

7. EdK UP je svolávána jejím předsedou podle potřeby, nejméně však jednou ročně.
8. Ke schválení usnesení EdK UP je potřeba nadpoloviční většina hlasů všech jejích členů.
9. EdK UP se může o věcech spadajících do její působnosti podle čl. 3 odst. 2 písm. b), včetně procesních otázek, usnést též hlasováním svých členů per rollam, tedy na základě jednání bez osobní přítomnosti členů prostřednictvím elektronické pošty. V takovém případě zašle předseda EdK UP jejím členům elektronickou poštou výzvu k hlasování s návrhem usnesení, popřípadě s důvodovou zprávou, a se stanovenou lhůtou pro neodvolatelné hlasování. Toto hlasování probíhá tak, aby bylo možné ověřit totožnost členů EdK UP, kteří zaslali své hlasy.
10. Člena EdK UP může na jednání zastupovat jím písemně pověřený zástupce.

Článek 4

Plánování ediční činnosti

1. Návrhy publikací k zařazení do Edičního plánu UP v předepsané podobě pro následující kalendářní rok předkládají fakulty a vysokoškolské ústavy UP prostřednictvím svých edičních referentů útvaru ředitele VUP vždy do 30. listopadu stávajícího kalendářního roku.
2. Návrh Edičního plánu UP je následně možné prostřednictvím spolupráce mezi útvarem ředitele VUP a edičními referenty fakult a vysokoškolských ústavů UP drobně doplňovat a upřesňovat, a to do 15. prosince kalendářního roku předcházejícího roku, kdy mají být publikace vydány. Útvar ředitele VUP návrh Edičního plánu UP k tomuto datu uzavře a připraví ke schválení EdK UP.
3. Do 31. prosince kalendářního roku předcházejícího roku, kdy mají být publikace vydány, ředitel VUP předloží návrh Edičního plánu UP pro následující rok EdK UP, a to prostřednictvím jejího předsedy. EdK rozhodne o schválení Edičního plánu UP hlasováním per rollam.
4. Ediční plán UP je po svém schválení EdK UP útvarem ředitele VUP ve spolupráci s edičními referenty součástí UP průběžně aktualizován, nejméně však jednou za každé čtvrtletí kalendářního roku. Aktualizovaná podoba edičního plánu se zasílá EdK UP na vědomí, a to vždy ke dni 31. května a 31. října.
5. Ediční plán UP se zveřejní na stránkách VUP v podobě seznamu skutečně vydaných publikací zahrnutých do tohoto plánu za předcházející kalendářní rok, a to vždy do 31. ledna následujícího kalendářního roku.

Článek 5

Oborové panely VUP

1. VUP může ustavit oborové panely, které slouží jako poradní orgány ředitele VUP pro konkrétní tematické okruhy oborů, do nichž publikace vydávané v rámci ediční činnosti UP spadají.
2. Oborový panel posuzuje koncepci VUP a příslušné části Edičního plánu UP a vydává doporučení týkající se ediční činnosti UP.
3. Pro obory, pro něž není žádný oborový panel ustaven, vykonává funkci oborového panelu EdK UP.

Článek 6

Režim výkonu majetkových práv k autorským dílům

1. VUP před zahájením jakéhokoliv užití autorských děl zkoumá, zda a z jakého právního důvodu, upraveného autorským zákonem nebo občanským zákoníkem, svědčí UP autorská majetková práva k dílům, která mají být prostřednictvím VUP vydána či jinak užita. V případě, že žádný takový právní důvod ve prospěch UP neexistuje, zajistí VUP uzavření licenční smlouvy s autorem, kterou autor

jako poskytovatel licence poskytne UP právo užít dílo za účelem jeho vydání (např. licenční smlouva nakladatelská nebo licenční smlouva opravňující UP ke sdělování díla veřejnosti jako elektronické publikace atp.), zařazení do díla souborného vydávaného UP apod.

2. Licenční smlouvu UP jako nabyvatel licence neuzavírá v případech, kdy:
  - a) je dílo vydávané VUP zaměstnaneckým dílem UP (čl. 6 odst. 4 a 5),
  - b) je dílo vydávané VUP kolektivním dílem, které bylo vytvořeno z podnětu a pod vedením UP a je uváděno na veřejnost pod jejím jménem (čl. 6 odst. 6),
  - c) bylo dílo vydávané UP vytvořeno jinou osobou než zaměstnancem UP na objednávku (čl. 6 odst. 7).
3. Licenční smlouvu UP jako nabyvatel licence uzavírá s autorem (všemi spoluautory) v případech, kdy se jedná o:
  - a) dílo vydávané UP neuvedené v čl. 6 odst. 2, včetně případů nezávislých děl zařazovaných do díla souborného (čl. 6 odst. 8) a školních děl (čl. 6 odst. 10),
  - b) dílo spoluautorské podle čl. 6 odst. 9, kdy příspěvek alespoň jednoho spoluautora není založen na některém z právních důvodů uvedených v čl. 6 odst. 2.
4. Zaměstnaneckým dílem UP je ve smyslu § 58 odst. 1 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, dílo, které zaměstnanec UP jako autor vytvořil ke splnění svých povinností vyplývajících z jeho pracovněprávního vztahu k UP, není-li prokazatelně sjednáno jinak. Přitom o plnění povinností vyplývajících z pracovněprávního vztahu, k vytvoření autorského díla, jde především v situaci, kdy lze takové povinnosti dovést z druhu práce sjednaného v právním jednání zakládajícím pracovněprávní vztah, z popisu pracovní činnosti nebo pracovního příkazu nadřízeného zaměstnance, který může být vyjádřen v jakékoliv formě, včetně zprávy elektronické pošty, zápisu z porady apod. Spadá-li autorské dílo jakožto výstup projektu podle jeho dokumentace do povinností/role zaměstnance, jehož účast na realizaci daného projektu je založena pracovněprávním vztahem k UP, jedná se rovněž vždy o zaměstnanecké dílo UP. Pracovněprávním vztahem je podle zákoníku práce právní vztah při výkonu závislé práce mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, a to založený těmito právními ujednáními: pracovní smlouva, dohoda o provedení práce či dohoda o pracovní činnosti. Autorské dílo je za splnění podmínek ve smyslu tohoto odstavce zaměstnaneckým dílem bez ohledu na skutečnost, zda bylo vytvořeno za použití pracovních prostředků UP jako zaměstnavatele, a bez ohledu na to, zda bylo vytvořeno v pracovní době.
5. K zaměstnaneckému dílu vykonává UP jako zaměstnavatel svým jménem a na svůj účet automaticky ze zákona (podle § 58 odst. 1 autorského zákona) zaměstnancova autorská majetková práva k dílu, tedy práva k jeho užití v autorskoprávním smyslu (§ 12 a násl. autorského zákona).
6. V případě kolektivního díla vykonává UP autorská majetková práva ke všem příspěvkům autorů jako členů autorského kolektivu rovněž ze zákona, neboť kolektivní díla se podle § 59 odst. 2 autorského zákona považují za zaměstnanecká díla bez ohledu na to, zda je autor v pracovněprávním vztahu k UP, a to i tehdy, byla-li vytvořena na objednávku. Kolektivním dílem UP se ve smyslu autorského zákona (§ 59 odst. 1) rozumí dílo, na jehož tvorbě se podílí více autorů, které je vytvářeno z podnětu a pod vedením UP a uváděno na veřejnost pod jejím jménem, přičemž příspěvky zahrnuté do takového díla nejsou schopny samostatného užití. Podnět k vytvoření kolektivního díla může dát UP autorům buď pracovním příkazem, jsou-li v pracovněprávním vztahu k UP, nebo objednávkou, jde-li o externí fyzické osoby.
7. Bylo-li autorské dílo pro UP vytvořeno autorem na objednávku (tedy úplatně, a to na základě smlouvy o dílo, smlouvy příkazního typu či smlouvy nepojmenované), podle § 61 autorského zákona platí, že autor poskytl UP jakožto objednateli díla licenci k účelu vyplývajícímu ze smlouvy, není-li prokazatelně sjednáno jinak. Totéž platí, bylo-li dílo pro UP vytvořeno právnickou osobou, avšak pouze tehdy, jde-li o dílo vytvořené na základě smlouvy s podstatnými náležitostmi smlouvy o dílo, která byla uzavřena mezi UP jako objednatelem a právnickou osobou jako zhotovitelem (§ 2634 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů).
8. Souborným dílem je podle § 2 odst. 5 autorského zákona například časopis, encyklopedie, antologie, pásmo, výstava nebo jiný soubor nezávislých děl či jiných prvků, které jsou, na rozdíl od příspěvků

do kolektivního díla a do spoluautorského díla, schopny samostatného užití, přičemž tento soubor děl způsobem výběru nebo uspořádáním obsahu naplňuje znaky autorského díla upravené v § 2 odst. 1 autorského zákona (zejména znak autorskoprávní originality a podmínku, že je vyjádřen v jakékoli objektivně vnímatelné podobě).

9. Kolektivní dílo ani dílo souborné nejsou v autorskoprávním smyslu spoluautorským dílem. Tím se podle § 8 odst. 1 autorského zákona rozumí dílo, které vzniklo společnou tvůrčí činností dvou nebo více autorů do doby dokončení jako díla jediného, přičemž spoluautorské dílo přísluší všem spoluautorům společně a nerozdílně a na újmu tohoto díla není, lze-li výsledky tvůrčí činnosti jednotlivých spoluautorů odlišit, pokud nejsou způsobilé samostatného užití. Dále platí, že spoluautorem není ten, kdo ke vzniku díla přispěl pouze poskytnutím pomoci, rady technické, administrativní či odborné povahy nebo dokumentačního či technického materiálu, nebo kdo pouze dal ke vzniku díla podnět. S každým spoluautorem musí mít UP za účelem vydání spoluautorského díla uzavřenou licenční smlouvu, nesvědčí-li UP výkon autorských majetkových práv k spoluautorově tvůrčímu příspěvku do spoluautorského díla na základě jiného právního důvodu ve smyslu ustanovení tohoto článku.
10. Školním dílem je dílo vytvořené studentem UP ke splnění studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu k UP (§ 35 odst. 3 autorského zákona). UP má právo uzavřít licenční smlouvu o užití školního díla, včetně licenční smlouvy nakladatelské či licenční smlouvy opravňující UP ke sdělování díla veřejnosti jako elektronické publikace atp., a to za obvyklých podmínek. Odpírá-li student UP jako autor školního díla udělit UP svolení k užití díla bez závažného důvodu, může se UP domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu (§ 60 odst. 1 autorského zákona).
11. Kartografická díla, počítačové programy a databáze, jež nejsou kolektivními díly, se podle § 58 odst. 7 autorského zákona považují za zaměstnanecká díla se všemi shora uvedenými důsledky z toho plynoucími, a to i tehdy, byla-li autorem vytvořena na objednávku, přičemž § 61 autorského zákona se na tato díla nepoužije.

Článek 7

Odměna a dodatečná odměna za zaměstnanecké dílo

1. Není-li prokazatelně sjednáno jinak, autor zaměstnaneckého díla má vůči UP jako zaměstnavateli právo na přiměřenou dodatečnou odměnu, jestliže se mzda nebo jiná odměna vyplacená autorovi ze strany UP dostane do zjevného nepoměru k zisku UP z využití práv k zaměstnaneckému dílu a významu tohoto díla pro dosažení takového zisku. Podle § 58 odst. 6 autorského zákona však platí, že autor toto právo vůči UP nemá, vytvořil-li jako zaměstnanecké dílo kartografické (nebo databázi či počítačový program), ať už je dílem zaměstnaneckým či se za něj považuje, ledaže je prokazatelně sjednáno jinak.
2. Ustanovením čl. 7 odst. 1 není dotčena možnost, aby vedoucí zaměstnanec v souvislosti s vytvořením zaměstnaneckého díla navrhl pro podřízeného zaměstnance rovněž přiznání odměny za úspěšné splnění mimořádného nebo zvlášť významného pracovního úkolu (§ 134 zákoníku práce), který spočíval v obstarání peněžitých prostředků pro UP k financování výdajů na vydání daného díla v rámci ediční činnosti UP, zejména zajištěním uzavření příslušné smlouvy o reklamě se sponzorem, darovací smlouvy, smlouvy o poskytnutí dotace apod.

Článek 8

Závěrečná a zrušovací ustanovení

1. Ředitel VUP se zmocňuje k vydání metodiky upravující podrobná pravidla procesu vydávání publikací v rámci ediční činnosti UP, pokyny pro přípravu rukopisů publikací a jejich předávání VUP a základní kritéria pro hodnocení těchto rukopisů prostřednictvím recenzního řízení.

2. Tato norma nabývá platnosti dnem jejího zveřejnění a účinnosti sedmým dnem po dni, kdy nabude platnosti.
3. Zrušují se vnitřní normy UP č. B3-14/7-SR, Ediční činnost Univerzity Palackého v Olomouci a č. B3-14/8-SR, Předmět ediční činnosti Vydavatelství Univerzity Palackého v Olomouci.

V Olomouci dne 9. prosince 2024

prof. MUDr. Martin Procházka, Ph.D., v. r.
rektor UP